

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–вересні 2017 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 вересня 2017р. становила 1024,3 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2017р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 9115 осіб.

Порівняно із січнем–серпнем 2016р. обсяг природного скорочення збільшився на 620 осіб.

Упродовж січня–серпня 2017р. народилося 5053 малюки. Кількість померлих склала 12762 особи.

РИНОК ПРАЦІ

За даними державної служби зайнятості, **кількість зареєстрованих безробітних** на кінець вересня 2017р. становила 11,1 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 80,7%.

Більше половини (54,6%) загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області на кінець вересня 2017р. становив 1,8% населення працездатного віку. Цей показник був вищим серед населення сільської місцевості (2,1%) порівняно з жителями міських поселень (1,7%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу у зв'язку з безробіттям упродовж вересня 2017р., становила 9,4 тис. осіб. Середній розмір допомоги з безробіття складав 1920 грн, що дорівнює 60% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, упродовж вересня 2017р. зменшилася на 21,2% й на кінець місяця становила 1,5 тис.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу на кінець вересня 2017р. спостерігався на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (28,2% від загальної кількості заявлених вакансій) та кваліфікованих робітників з інструментом (19%), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,4%), технічних службовців (2,8%).

Навантаження зареєстрованих безробітних збільшилося й на кінець вересня 2017р, становило 8 осіб на одне вільне робоче місце (вакантну посаду).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–серпні 2017р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–серпнем 2016р. зросла на 40,8% й становила 5420 грн.

Серед більш оплачуваних були працівники, зайняті в добувній промисловості й розробленні кар'єрів, у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, у виготовленні виробів із деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності, у державному управлінні й обороні; обов'язковому соціальному страхуванні, у фінансовій та страховій діяльності, у складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту, де нарахування в 1,7–1,2 раза перевищили середній показник в області. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств поштової та кур'єрської діяльності, виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин та устаткування був значно нижчим і не перевищував 61,3% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–серпні 2017р. порівняно з відповідним періодом 2016р. становив 122,1%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–серпня 2017р. зменшилася на 1,5 млн.грн (на 11,2%) та на 1 вересня 2017р. становила 12,2 млн.грн. Сума боргу складає 1,1% від фонду оплати праці, нарахованого за серпень 2017р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 7,1 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж січня–серпня 2017р. на 478,2 тис.грн (на 6,3%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 4 млн.грн (56,2% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилася впродовж січня–серпня 2017р. на 22,2% й на 1 вересня 2017р. становила 1 тис. осіб (0,5% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області). Більшість із них була в промисловості (59,1%).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 6993 грн, що на 20,7% більше від середньої заробітної плати, нарахованої за серпень 2017р.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У січні–серпні 2017р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** призначено 292,1 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 198,6 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 93,5 тис. домогосподарств.

Загальна сума призначених субсидій становила 130,1 млн.грн (у міських поселеннях – 95,6 млн.грн, у сільській місцевості – 34,5 млн.грн).

Середній розмір допомоги, призначеної одному домогосподарству в серпні, становив 114,3 грн.

Крім того, 38,9 тис. домогосподарств було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** (у міських поселеннях – 6,8 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 32,1 тис. домогосподарств). Середній розмір субсидії цього виду, призначеної в серпні, становив 2739,9 грн на одне домогосподарство.

У січні–серпні 2017р. **населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги** 869,1 млн.грн (74% нарахованих сум).

ПРАВОПОРУШЕННЯ

За повідомленням прокуратури, у січні–вересні 2017р. обліковано 12609 кримінальних правопорушень. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 37% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 61,1% становили злочини проти власності, 12,1% – проти життя та здоров'я особи, 5,4% – у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 4,4% – у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 3,4% – проти безпеки руху й експлуатації транспорту, 2,8% – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування й об'єднань громадян і злочини проти журналістів, 1,8% – злочини у сфері господарської діяльності, по 1,5% – проти правосуддя, проти громадської безпеки та проти громадського порядку й моральності, 1,4% – проти встановленого порядку несення військової служби, 1,3% – проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 0,9% – проти довілля.

Протягом січня–вересня 2017р. обліковано очевидних умисних убивств та замахів на вбивство – 33, умисних тяжких тілесних ушкоджень – 48, згвалтувань (та замахів) – 6. Кількість випадків крадіжок становила 6556, шахрайства – 530, грабежів – 195, хабарництва – 34, розбоїв – 30.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 8 осіб, які скоїли злочини в складі 3 організованих груп; закінчено 3 кримінальні провадження про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами.

Кількість потерпілих від злочинів у січні–вересні 2017р. становила 7222 особи, із числа яких 2796 – жінки, 548 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 78 – неповнолітні у віці 14–17 років та 49 – діти у віці

до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (65,4%) – від крадіжок та грабежів, серед них 38,1% – жінки. У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 242 особи.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 119 осіб, із числа яких 44,5% загинуло внаслідок дорожньо-транспортних пригод, пов'язаних зі злочинами; 23,5% – умисно вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2021, з них жінки – 268 (13,3%), неповнолітні у віці 14–17 років та діти до 14 років – 44 (2,2%). У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 26% раніше вже ставали на злочинний шлях (з них 74,7% мали незняту або непогашену судимість), 15,4% знаходилися в стані алкогольного сп'яніння, 5,5% вчинили злочин у групі. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 61%, безробітних – 9,7%.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–вересні 2017р. в області становив 110,8%, в Україні – 110,2%.

Продукти харчування та безалкогольні напої в цілому зросли в ціні на 14,4%. Найбільше (на 65,2% та 33,8% відповідно) подорожчали сало та фрукти, на 21,1–29,6% – рис, хліб, пшоно, м'ясо та м'ясопродукти; на 7,7–12,3% – крупи ячні, борошно пшеничне, макаронні вироби, цукор, масло, сири, кисломолочна продукція, овочі, пластівці вівсяні та крупи манні, на 4,3% – молоко, на 2,3% – олія соняшникова. Водночас крупи гречані знизилися в ціні на 13,8%, яйця – на 11,4%.

Тарифи на утримання будинків та прибудинкових територій підвищилися на 29,3%, електроенергію – на 28,1%, каналізацію – на 9,9%, холодну воду – на 8,6%, природний газ – на 1,2%.

Тютюнові вироби зросли в ціні на 33,8%, алкогольні напої – на 7,6%.

Поштові послуги стали дорожчими на 66,8%, мобільний зв'язок – на 12,1%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 5,1%, освіти – на 17%.

Ціни у сфері транспорту підвищилися на 9,6% головним чином через подорожчання транспортних послуг на 16,3%, палива та мастил – на 8,1%.

ПРОМИСЛОВІТЬ

За підсумками січня–вересня 2017р. порівняно з відповідним періодом минулого року індекс промислової продукції становив 96%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 94,2%, а в **переробній промисловості** – 96,5%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції порівняно із січнем–вереснем 2016р. зменшився на 10,3%. Спостерігалось зменшення випуску свіжого чи охолодженого м'яса свиней – на 0,1%, ковбасних виробів – на 2,7%, круп – на 3,2%, вершкового масла – на 8,7%, борошна – на 11,8%, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 14,5%, рідкого обробленого молока – на 16,4%, йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків – на 32,3%, соняшникової нерафінованої олії – на 52,8%. Водночас зросло виробництво оселедців солоних (на 32,3%), свіжого чи охолодженого м'яса великої рогатої худоби (на 25,8%), сирів сичужних та плавлених (на 23,1%), напоїв безалкогольних (на 0,7%).

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів порівняно із січнем–вереснем 2016р. випуск промислової продукції зріс на 6,3%. Більше вироблено взуття, вовняних тканин, білизни та речей постільних.

На підприємствах із виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності індекс промислової продукції склав 104,9%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 167,3%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 106%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 112,8%, у машинобудуванні – 121,7%.

Серед окремих видів продукції більше вироблено деревини, уздовж розпиляної чи розколотої, інструментів ручних, тракторів, пожежних машин, автобусів; менше – шпалер, вогнегасників, верстатів для оброблення деревини.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** в січні–вересні 2017р. порівняно з відповідним періодом минулого року промислове виробництво склало 95,9%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–вересні 2017р. в усіх категоріях господарств, за розрахунками, становив 105,2% до січня–вересня 2016р. У сільськогосподарських підприємствах він був 105,8%, а в господарствах населення – 104,5%.

Індекс продукції рослинництва за січень–вересень 2017р. порівняно з відповідним періодом 2016р. становив 107,8%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 107,2%, господарствах населення – 108,8%.

Станом на 1 жовтня п.р. господарствами всіх категорій **зернові та зернобобові культури** скошені та обмолочені на площі 317,2 тис.га, що становить 45,4% площ, посіяних під урожай поточного року і на 6,4% менше, ніж на початок жовтня торік. Із зібраної площі одержано 1329 тис.т

зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 2,2% менше минулорічного обсягу, у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 1227,8 тис.т (на 1% менше), господарствами населення – 101,2 тис.т (на 14,8% менше).

Середня врожайність зернових культур становила 41,9 ц з 1 га (рік тому – 40,1 ц), у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 43,7 ц (41,7 ц), у господарствах населення – 28,1 ц (28,6 ц).

Станом на 1 жовтня поточного року всіма категоріями господарств зібрано 110,6 тис.т **овочів відкритого ґрунту** (78,6% до відповідної дати минулого року) та 16,1 тис.т **плодів та ягід** (130,4%), **картоплі** накопано 1390,3 тис.т (120,9%).

Індекс продукції тваринництва за січень–вересень 2017р. до січня–вересня 2016р. становив 98,5%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 100,2%, господарствах населення – 97,2%.

За розрахунками, на 1 жовтня 2017р. **загальна кількість** великої рогатої худоби налічувала 208,6 тис. голів (на 4,5% менше 1 жовтня 2016р.), у т.ч. корів – 112,6 тис. (на 2,3% менше); свиней – 173,6 тис. (на 10,1% менше), овець і кіз – 44,9 тис. (на 0,4% менше), птиці всіх видів – 4498,2 тис. голів (на 2,4% більше).

У господарствах населення утримувалося 44,5% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 58,9%; свиней – 43,5%, овець та кіз – 93,8% та 94,9% птиці всіх видів.

Господарствами всіх категорій у січні–вересні 2017р. реалізовані на забій 40,2 тис.т **худоби та птиці** (у живій масі), що на 3,8% менше, ніж у січні–вересні 2016р., вироблені 425,3 тис.т **молока** (на 0,9% менше) та 239,8 млн.шт **яєць** (на 4,5% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 48,3%, молока – 57,2%, яєць – 85,4%.

На 1 жовтня 2017р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання та переробку зернових культур, **були в наявності** 758,9 тис.т зерна (на 30,9% менше проти 1 жовтня 2016р.), у т.ч. 326,7 тис.т пшениці, 250,7 тис.т кукурудзи, 59,8 тис.т ячменю, 50,8 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 145,1 тис.т (на 18,1% менше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–вересні 2017р. підприємства області виконали будівельні роботи на суму 511 млн.грн. Індекс будівельної продукції в січні–вересні 2017р. становив 122,8% проти січня–вересня 2016р. Будівництво будівель збільшилося на 13,2%, у т.ч. нежитлових будівель – на 19,8%, житлових будівель – на 6,1%. Будівництво інженерних споруд зросло в 1,6 раза.

Нове будівництво, реконструкція, розширення та технічне переоснащення склали 68,4% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 19% та 12,6% відповідно.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–серпні 2017р. експорт товарів становив 346,4 млн.дол. США, імпорт – 290,1 млн.дол. США. Порівняно із січнем–серпнем 2016р. експорт збільшився на 38,6%, імпорт зменшився на 8,5%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 56,3 млн.дол. США (у січні–серпні 2016р. від’ємне – 67 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами 122 країн світу (з них 28 країн ЄС).

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 113,3 млн.дол. США, або 32,7% від загального обсягу експорту товарів (у січні–серпні 2016р. – 75,3 млн.дол. США, або 30,1%), та збільшився проти січня–серпня 2016р. в 1,5 раза.

Серед країн ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Румунії, Італії, Нідерландів, Польщі, Іспанії, Литви. Серед інших країн найбільше експортувалися товари до Російської Федерації, Туреччини, Білорусі, Єгипту, Ізраїлю, Грузії, Молдови, Республіки, Азербайджану, Казахстану.

Порівняно із січнем–серпнем 2016р. суттєво зросли поставки товарів до Ізраїлю. Збільшився експорт товарів до Іспанії (у 2,4 раза), Литви (у 2,3 раза), Нідерландів (у 2,2 раза), Італії (у 2,1 раза), Російської Федерації (в 1,5 раза), Білорусі (на 41,9%), Єгипту (на 30,9%), Туреччини (на 25%), Казахстану (на 24,5%), Польщі (на 22,4%), Румунії (на 6,8%), Азербайджану (на 5,6%); зменшився – до Молдови, Республіки (на 12,7%), Грузії (на 2,6%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–серпнем 2016р. збільшилася частка зернових культур, насіння і плодів олійних рослин, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, олій рослинних. Натомість зменшилася частка деревини й виробів із неї, паперу та картону, готових харчових продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, взуття, молока та молочних продуктів,

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 111 млн.дол. США, або 38,3% загального обсягу (у січні–серпні 2016р. – 127 млн.дол., або 40,1%), та зменшився проти січня–серпня 2016р. на 12,6%.

Найвагоміші імпортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися з Німеччини, Італії, Польщі, Нідерландів, Великої Британії, Австрії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні надходження були з Білорусі, Російської Федерації, Китаю, Бразилії та США.

Порівняно із січнем–серпнем 2016р. збільшився імпорт товарів із США (в 1,7 раза), Китаю (на 38,8%), Російської Федерації (на 16,3%), Нідерландів (на 6,3%); зменшився – з Великої Британії (на 38,7%), Бразилії (на 37,2%), Німеччини (на 22,3%), Італії (на 14,5%), Польщі (на 5,4%), Австрії (на 1,1%), Білорусі (на 0,4%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка зернових культур, недорогоцінних металів та виробів із них, мінеральних продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, засобів наземного транспорту, крім залізничного, паперу та картону, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості. Зменшилася частка готових харчових продуктів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібною торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2017р. становив 11103,6 млн.грн. Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі порівняно із січнем–вереснем 2016р. склав 103%.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, з початку року становив 7172,9 млн.грн, у вересні 2017р. – 850,7 млн.грн. Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту порівняно з відповідним періодом 2016р. склав 101,8%.

ТРАНСПОРТ

У січні–вересні 2017р. вантажооборот підприємств автомобільного транспорту становив 621 млн.ткм, або 118,7% від обсягу січня–вересня 2016р. Підприємствами автомобільного транспорту **перевезено** 1018 тис.т **вантажів**, що становить 96,5% від обсягу січня–вересня 2016р.

У січні–вересні 2017р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 588,4 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 68,6 млн. пасажирів, що становить, відповідно, 99,5% та 109,6% від обсягу січня–вересня 2016р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 34 млн. пасажирів, що становить 96,7% рівня січня–вересня 2016р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 12,7%.

Міським електротранспортом перевезено 34,6 млн. пасажирів, що на 25,9% більше, ніж у січні–вересні 2016р.

Послугами річкового транспорту з початку року скористалися 16,9 тис. пасажирів, що на 12,4% менше, ніж у січні–вересні 2016р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області